

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXVIII. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO 3/2018

Poslanci schválili rozpočet

Stredisko kultúry čakajú zmeny k lepšiemu

Odhalili sme Novomestské poklady

Farebný svet maliarky Ivce Krošlákovej

Milí čitatelia,

zdá sa mi, že v marcovom čísle Hlasu najsilnejšie rezonujú dve témy. K tej prvej patria články o najbližších krokoch miestnej samosprávy. Informujú nielen o schválení rozpočtu mestskej časti a jeho plánovanom rozdelení, ale aj o rekonštrukciách a výraznejších zmenách, ktoré by sme v Novom Meste čoskoro mali spozorovať.

Stredisko kultúry na Vajnorskej roky sídlilo v spoločnej budove s bankou. Po odchode finančného ústavu zostali kancelárske priestory prázdne a mestská časť dlho hľadala vhodného investora. Posledné rokovania i prezentácia návrhov verejnosti naznačujú, že sa blýska na lepšie časy. Vajnorskú ulicu by mohla obohatiť zaujímavá moderná budova, citlivo zasadená do okolitého prostredia. Inou, a nielen pre Novomešťanov zaujímavou otázkou je budúcnosť, aká čaká ruiny niekdajšej reštaurácie Snežienka na Železnej studničke. Rozhodnú o nej odborníci. Pracovná skupina poslancov pripravila koncepčné podmienky a najvhodnejší návrh rozvoja lokality očakáva od architektonickej súťaže návrhov na stvárnenie objektu a urbanisticko-krajinárske riešenie jeho zázemia.

Druhou témou, o ktorej sa chcem zmieniť, je úspešná prehliadka prác našich seniorov Novomestské poklady, podporená z participatívneho rozpočtu. Almanach ročníka 2017 zachytil práce starších autorov, ktoré by inak asi nikdy neuzreli svetlo sveta. Uvedomila som si to o to nástojčivejšie, keď som v posledných dňoch našla v pošte smutnú správu. Autorka jednej z uverejnených básní pani Edita Martišová sa s nami 7. februára navždy rozlúčila. Podľa slov príbuzných mala táto aktívna dáma ešte veľa životných i umeleckých plánov, ktoré sa chystala zrealizovať. Vďaka tomu, že prihlásila svoje práce do Novomestských pokladov, zostane nám na ňu cenná spomienka. V mene redakcie i predstaviteľov mestskej časti vyslovujem úprimnú sústrasť jej rodine a priateľom.

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Aký bude ďalší osud Snežienky? str. 5

Digitálne technológie môžu pomôcť str. 6

Školy pozývajú budúcich prvákov str. 7

Ako oživíme našu historickú pamäť str. 11

Mesiac knihy bohatý na udalosti str. 14

Odštartovala koncertná sezóna str. 18

Obálka:

Prišli Na kus reči, priniesli kus dobrej muziky. Cigánski diabli na snímke Jany Plevovej

Vydáva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto,
IČO: 00603317
Adresa: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk/casopis/
Mesačník, dátum vydania 1. 3. 2018,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
šéfredaktor: Ing. Marek Líška,
členovia: MUDr. Jozef Dubravický,
JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,
Ing. Jana Škutková, Mgr. Marek Tettinger,
tajomník: Mgr. Ján Borčín.
Jazyková úprava: Hana Brunovská.
Grafická úprava: Martin Lovás.
Tlač: UltraPrint, s. r. o. Náklad: 23 200 výtlačkov.
Číslo 3/2018.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Predjarné signály

Spočiatku je to len vzduch, ktorý vonia trochu inak než zvyčajne. Človek spozornie, nasaje tú vôňu ako vetriaci pes a pátravo sa obzerá. Po chvíli sa nadýcha znova. Fakt je to iné. Žeby niečo na okolí predčasne zakvitlo? Nečudo, puky sú naliate na prasknutie. Aj vtáčí štebot znie v akejsi novej tónine. Frfrr! Asi sa hľadajú sólisti na jarné koncerty. A príbytky. V parku je už dávno bytová kríza a so stavebným materiálom je v meste bieda. Čo robiť? Elegantná čierno-biela straka na lodžií oproti sa rozčúlene dobýja do skrinky klimatizácie: Načo to sem dávajú, keď sa našinec do toho nevmetí! Ešteže cez obed počuť už niekde nádejné prvé bzučanie... Najmä na múroch, kam sa opiera snhko, všimli ste si?

Skrátka, ešte zopár dní – a vypukne to naplno!

Rozpočet 2018: Najviac peňazí pôjde na školy

Viac peňazí na obnovu škôl a škôlok, investície do revitalizácie ihrísk, športovísk či parkov. S tým všetkým počíta rozpočet mestskej časti Bratislava-Nové Mesto na rok 2018, ktorý vo februári schválilo miestne zastupiteľstvo. Zo 17 prítomných poslancov hlasovalo za rozpočet 16, jeden sa zdržal.

Nové Mesto bude v tomto roku hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom – s takmer 25,6 milióna eur. Ten je v porovnaní s minuloročným nižší o 0,7 milióna eur. „*Vlani totiž mestská časť realizovala viacero veľkých projektov, v rámci ktorých sme vybudovali nové parky Gaštanica a Jama, zrekonštruovali sme park na Bielom kríži, prípadne sme na Základnej škole Jeséniova vybudovali krásnu drevenú nadstavbu,*“ vysvetlil rozdiel starosta Nového Mesta Rudolf Kusý.

Hlavná zásada – vyrovnanosť

Bežné príjmy na tento rok predstavujú 21,7 milióna eur a výdavky 20,7 milióna eur. Kapitálové výdavky sú naplánované v objeme 4,8 milióna eur, pričom

rozdiel medzi kapitálovými príjmami a výdavkami sa pokryje z rezervného fondu, z fondu rozvoja bývania a z príjmov z poplatku za rozvoj.

V kapitálových aj bežných výdavkoch už tradične ide najviac peňazí na vzdelávanie – na chod škôl a na ich rekonštrukciu spolu 12,5 milióna eur. „*V predloženom návrhu na rok 2018 sme dodržali hlavnú zásadu pri zostavovaní rozpočtu, a to zabezpečenie vyrovnaného rozpočtu. S cieľom udržať vyrovnaný bežný rozpočet sme krátili požiadavky jednotlivých správcov kapítol, ako i rozpočtových organizácií,*“ vysvetlila vedúca hospodárskeho a fi-

nančného oddelenia na Miestnom úrade Bratislava-Nové Mesto Jana Ondrová. V súlade s tým mestská časť hospodári bez dlhov a ani v tomto roku nemá v pláne sa zadlžovať.

Obnova škôl pokračuje

Všetky základné a materské školy v Novom Meste prešli za posledné roky výraznou rekonštrukciou. Aj tento rok plánuje mestská časť investovať do ich obnovy a zlepšovania podmienok pre deti i pedagógov. Na rekonštrukciu ďalších škôl a predškolských zariadení, vrátane jedální a školských ihrísk, vyčlenila mestská časť 2,5 milióna eur – Základná škola na Sibírskej ulici napríklad dostane novú strechu, v škôlke na Osadnej dostanú nové rozvody a toalety. Rozpočet počíta aj s modernizáciou škôlky na Cádrovej (zateplovanie), školy na Jeséniovej (nová telocvičňa), investície budú smerovať aj do Základnej školy Odborárska, Materskej školy Rešetkova a začať by sa malo aj s budovaním novej škôlky na Teplickej.

Príspevková organizácia mestskej časti EKO-podnik VPS, ktorá zabezpečuje letnú a zimnú údržbu ciest, chodníkov, detských ihrísk či areálu Kuchajda, dostane na fungovanie príspevok vo výške 2,7 milióna eur.

Peniaze na ihriská aj cyklocesty

Na výstavbu a opravy miestnych komunikácií, vrátane cyklociest, je určených 900-tisíc eur. Vyfinancované budú opravy a údržby miestnych komunikácií, ciest a chodníkov, schodísk, opravy vpustov, sitá na vpusty, bezbariérová úprava chodníkov, cyklocesty a cyklochodníky. Ďalších 206-tisíc eur je určených na revitalizáciu detských ihrísk na Hostinského sídlisku, v Dimitrovke a Mierovej kolónii, ako aj na vybudovanie dopravného ihriska na Legerského ulici. Peniaze sú

pripravené aj na rekonštrukciu Školak klubu a športovísk na Kominárskej, Jelšovej a pri ZŠ Česká a revitalizáciu vnútrobloku Skalická. V pláne je revitalizácia parku na Ľudovom námestí, pokračovať sa bude v skrášľovaní parku Gaštanica.

Viac ako 140-tisíc eur je určených na jednorazové dávky v hmotnej núdzi a na príspevky pri narodení dieťaťa. Na prevádzku ôsmich denných centier seniorov, komunitného centra na Ovručskej a sociálnej výdajne je vyčlenených 200-tisíc eur, na opatrovateľskú službu pôjde viac ako 210-tisíc eur.

Podpora rodín aj športu

V rozpočte na tento rok sa naďalej počíta s podporou pre Rodinné centrum Kramárik, ktoré dostane príspevok viac ako 14-tisíc eur. Podporu dostane aj Rodinné centrum Kominárka – deväťtisíc eur. Novomestský športový klub dostane príspevok 15-tisíc eur. Knižnica v Cvernovke, ktorá sídli v budove bývalej chemickej priemyselovky na Račianskej, dostane podporu päťtisíc eur. Občianske združenie Kresťania v meste, ktoré sa sústreďuje na pomoc ľuďom bez domova, získa tento rok podporu 4500 eur. Na podporu ďalších občianskych združení, ktoré o to v priebehu roka môžu požiadať, je v rozpočte vyčlenená čiastka 50-tisíc eur.

Súčasťou rozpočtu Nového Mesta je aj participatívny rozpočet, v rámci ktorého môžu o použití časti prostriedkov rozhodovať priamo občania. Na realizáciu občianskych projektov, ako aj na investičné akcie participatívneho rozpočtu je vyčlenených viac ako 55-tisíc eur.

(red)

Snímky Jana Škutková

Čo vyrastie na Vajnorskej?

Na Vajnorskej 21 máme naše Stredisko kultúry. Hneď vedľa je z jednej strany opustená budova bývalej Poľnobanky, kde v minulosti pracovalo okolo 350 zamestnancov. Z druhej strany sú

zasa dlhodobo zatvorené potraviny.

Prázdné budovy chátrajú a priťahujú bezdomovcov. Preto už sedem rokov hovoríme s vlastníkom budovy o ich rekonštrukcii aj o pravidlách, ktorých by sa mal držať, aby sme si napokon všetci mohli povedať, že výsledok je naozaj dobrý.

Sedem rokov chodia na úrad potenciálni záujemcovia, ktorí chcú bývalé potraviny predať a bývalú Poľnobanku zasa

nadstavať o tri podlažia, aby mali pekný výhľad na mesto. A, samozrejme, nebudovať nové parkovacie miesta. Veď budova stojí...

Ja to vidím inak. Predovšetkým musí vlastník vybudovať nové parkovacie miesta na svojom pozemku. Jediné vhodné miesto (lebo zelene sa nechceme vzdať) sú bývalé potraviny. Zároveň však nesúhlasím, aby parkovací dom bránil ľuďom

vo výhľade, preto treba dve jeho podlažia zapustiť do zeme.

Bývalá Poľnobanka nesmie svojou výškou prečnievať nad okolím. A za prirodzené považujem, že investor skrášlí nielen svoj pozemok, ale aj verejné plochy, vrátane bezbariérovej úpravy chodníka a stromov.

Budova, v ktorej sídli Stredisko kultúry, si po dlhých rokoch prevádzky vyžaduje modernizáciu

Presklená predná fasáda, ale aj doplnená zeleň sú zaujímavými prvkami architektonického návrhu

V Novom Meste pokladáme za správne hovoriť s ľuďmi o tom, čo sa plánuje. Preto sme koncom januára zorganizovali stretnutie s miestnymi obyvateľmi, na ktorom investor s architektmi predstavili projekt a odpovedali na otázky. Z potravín urobia parkovací dom (dve podlažia hore a dve dolu), z bývalej Poľnobanky bude polyfunkčná budova s bytmi, kanceláriami, štúdiami a kaviarňou. Naše kultúrne centrum zostane, rozumie sa, zachované. Investor ho navyše na svoje náklady zrekonštruuje, aby bolo pekné, moderné a ladilo s okolím.

Rudolf Kusý

*Snímka Jana Škutková
vizualizácie Cakov + Partners*

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. Stanislav Winkler

V roku 2014 som opätovne kandidoval za štvrtý volebný obvod. Môžem povedať, že druhé volebné obdobie je podstatne ťažšie a očakávania voličov väčšie. Čo sa podarilo, resp. nepodarilo, posúdite sami.

Viacere dôležité projekty, ktoré som presadzoval v predchádzajúcom volebnom období, sa budú realizovať. Ide o projekty, ktoré prekročia jedno volebné obdobie. Územný plán zóny Biely kríž je rozpracovaný. Stavebná uzávera je vyhlásená.

Revitalizovali sme park na Bielom kríži. Rozšírili sme Skalickú cestu, čím sme umožnili pohodlnejšie parkovanie. Zároveň sme vytvorili nové parkovacie miesta a zrekonštruovali komunikáciu pred

poštou. Celý Biely kríž je vyznačený ako zóna so zníženou rýchlosťou. Samozrejme, šlo to s pomocou a podporou poslanskej kolektívy.

Participácia úspešne pokračuje. Projekt OZ Biely kríž – výsadba stromov na Račianskej ulici – zvíťazil vo verejnom hlasovaní v skupine občianskych projektov na rok 2018. Na jar sa pustíme do výsadby.

Starosta mestskej časti ma poveril funkciou jeho zástupcu. Zveril mi agendu životného prostredia a sociálnych vecí. Zároveň som členom dvoch komisií – finančnej a územného plánovania.

Úprimne, nie všetko sa podarilo. Najväčším problémom mesta a mestskej časti je určite zavedenie parkovacej politiky. Naša mestská časť sa aktívne podieľala na príprave zásad regulovaného parkovania. Odsúhlasili sme návrh zmeny štatútu mesta, ako aj návrh všeobec-

ne záväzného nariadenia. Žiaľ, celý proces spustenia regulovaného parkovania je zablokovaný bezpríkladným konfliktom primátora a mestských poslancov. Následok denne vidíme v uliciach nášho mesta.

Do konca volebného obdobia ma čakajú viaceré dôležité úlohy. Presadiť do rozpočtu spracovanie dopravnej štúdie mestskej časti a nového územného plánu zóny Podhorský pás. Tieto dôležité strategické dokumenty ovplyvnia rozvoj Nového Mesta.

Aktívne sa podieľam aj na ďalších výzvach. Rekonštrukcia Tržnice, využitie budovy Konskej železnice, vybudovanie nového EKO podniku.

Ďakujem za vašu podporu!

Kontakt:

0905 216675

zastupcastarostu@banm.sk

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

O budúcnosti „Snežienky“ rozhodnú odborníci

Objekt bývalej reštaurácie Snežienka začal verejnosti slúžiť v druhej polovici 20. storočia. Získať presnejší údaj o jeho dokončení, či o jeho autorovi, alebo autoroch, sa mi, žiaľ, nepodarilo. Architektonická hodnota stavby, alebo pridaná hodnota daná jeho tvorcami, nebola vysoká. Šlo o budovu typickú pre socialistickú funkčnosť a uniformitu. Napriek tomu si reštaurácia získala svojich priaznivcov a za čias socializmu bola vyhľadávaným miestom konania rodinných osláv, spoločenských udalostí i priateľských stretnutí. Tí, čo sa odvolávajú na „genius loci“ reštaurácie, skôr nostalgicky spomínajú na svoje dávnominulé zážitky.

Po zmene spoločensko-politickej a ekonomickej situácie na Slovensku v roku 1989 reštaurácia nevydržala všeobecný konkurenčný tlak a bola zatvorená. A od 90. rokov minulého storočia začala chátrať. Postupne z nej zmizlo všetko – interiérové vybavenie, okná, dvere, podlahy... Zo zdevastovanej budovy zostal len železobetónový skelet s obnaženou a na povrch vystupujúcou oceľovou výstužou. Aj súčasné oplatenie stavby dala vybudovať miestna samospráva, aby zabránila potenciálnemu ohrozeniu návštevníkov lanovky a okoloidúcich.

Objekt zostal vo vlastníctve hlavného mesta SR Bratislava, následne bol zverený do správy našej mestskej časti. Miestne zastupiteľstvo v polovici prvej dekády 21. storočia zvolilo najjednoduchší, ale zároveň najproblematickejší postoj k riešeniu situácie. Na dlhé obdobie prenajalo

schátranú stavbu súkromnému investovi, spoločnosti Snowdrop, s.r.o. Spoločnosť mala záujem prebudovať zvyšky objektu na niekoľkopodlažný hotel s wellness a reštauráciou. Nesúhlas so zámerom verejne aj prostredníctvom petícií vyjadrili angažovaní občania, ochránari aj „obyčajní“ Bratislavčania.

Zámer nebol zrealizovaný a neskôr, po vypovedaní nájomnej zmluvy, sa zdevastovaný objekt vrátil do správy Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto. V súčasnosti ho spravuje prostredníctvom svojej organizácie EKO-podnik VPS, ktorý prevádzkuje aj obnovenú lanovku na Kamzík.

Budúcnosťou „Snežienky“ sa začali zaoberať aj poslanci, ktorí do poslancovských lavíc zasadli v decembri 2014. Napriek dlhšej a náročnej príprave zámeru na vyhlásenie verejnej obchodnej súťaže na prenájom stavby a pozemkov s cieľom vykonať sanáciu, realizovať dostavbu a sprevádzkovať reštauráciu alebo stravovacie zariadenie takúto súťaž vo februári 2017 odmietli. Zároveň však priamo na zasadnutí miestneho zastupiteľstva vytvorili pracovnú skupinu pre prípravu koncepčných podmienok obnovy Snežienky. Jej členmi sa okrem poslancov stali odborní pracovníci miestneho úradu a riaditeľ novomestského EKO-podniku VPS. Cieľom skupiny malo byť sformulovanie možností využívania a požiadaviek na budúcu podobu lokality Snežienka.

Členovia pracovnej skupiny sa zhodli, že najvhodnejší návrh rozvoja lokality Snežienka môže priniesť súťaž návrhov architektonického stvárnenia objektu

a urbanisticko-krajinárskeho riešenia jeho územného zázemia. Súťaž návrhov by mala dať odpoveď na otázku, či existujúci skelet objektu je možné zachovať a zrekonštruovať, alebo ho treba zbúrať. Rozhodnúť by mali súťažné návrhy odborníkov a nie politické rozhodnutia komunálnych politikov.

Členovia pracovnej skupiny sformulovali základné východiská pre súťaž návrhov. Zrekonštruovaný alebo nový objekt na mieste bývalej „Snežienky“ by mal slúžiť najmä rodinám s deťmi, aktívnym seniorom a športovcom. Nemal by sa prekročiť objem pôvodnej budovy a maximálna úroveň dvoch nadzemných podlaží. V „novej Snežienke“ by mali nájsť svoje miesto reštaurácia s vyhladkovou terasou, samoobslužná reštaurácia, výdajňa jedál, ale aj viacúčelová sála, študovňa, herňa či galéria – informačné centrum. Samozrejmosťou súčasťou by malo byť verejné WC nezávislé od reštaurácií a servis či požičovňa bicyklov a športových potrieb. Teda žiadne bývanie alebo ubytovanie. Na vnútorné priestory by mohla nadväzovať vonkajšia pobytová terasa a možno aj detské ihrisko. V zázemí by mali dominovať rekreačné aktivity pre deti i dospelých. Samozrejmosťou požiadavkou je vylúčenie automobilov a sprístupnenie lokality výlučne mestskou hromadnou dopravou.

V súvislosti s budúcnosťou Snežienky treba pripomenúť, že mestská časť v súčasnosti obstaráva Územný plán zóny Horná Mlynská dolina. Verím, že lokalita Snežienka bude v tejto dokumentácii navrhnutá pre rekreačnú vybavenosť, šport a rekreáciu v prírode. Návrh zadania na riešenie predmetného územného plánu sa čoskoro predloží na verejné pripomienkovanie. Zostáva len dúfať, že sa na ňom zúčastní široká odborná i laická verejnosť.

Peter Vaškovič, snímky Jana Plevová

Ako sa brániť proti nelegálnemu osídleniu pozemku

Na ochranu svojho majetku dbá väčšina ľudí automaticky, no občas zabúdame na príklad na pozemok, ktorý nie je denne na očiach. To dáva priestor rôznym špekulantom. Neoprávnené užívanie majetku je síce protiprávne, no často je takýto problém ťažko riešiteľný, či už z hľadiska samosprávy, obyvateľov, a dokonca polície.

Pozemok na Pionierskej ulici nedávno osídlila skupina „nepripravených obyvateľov“, vytvorili si tu doslova stanové mestečko. Keďže pozemok nebol oplotený ani udržiavaný, založili si tu obydlie v blízkosti sídliska, pričom aké-také súkromie im poskytli kríky. Ako miestny poslanec som oslovil vedenie mestskej časti, aby bola nápomocná pri riešení „čiernej skládky“, ktorá nám tu začala vznikať. Nové Mesto však tento pozemok nevlastní a nemá ho ani v správe, má preto zo zákona oklieštené možnosti. V minulom roku som zorganizoval prehliadku pozemku za pomoci mestskej polície, štátnej polície, kontrolórov verejného poriadku, kontrolóra mestskej časti, prednostu úradu a ďalších. Na mieste polícia zistila, že po týchto osobách nie je vyhlásené pátranie, a odporučila vyhla-

dať majiteľa pozemku, aby situáciu riešil. Prednosta miestneho úradu prisľúbil kontaktovanie majiteľa pozemku s výzvou na riešenie tejto neprijemnej situácie. Usadlíci prisľúbili, že neporiadok upracú, a slovo dodržali, keď v priebehu týždňa naplnili odpadom tri veľkokapacitné kontajnery. Inšpektor verejného poriadku dal odtiahnuť vrak auta a na chvíľu sa zdalo, že problém bude vyriešený.

Žiaľ, za pár týždňov bol neporiadok späť. Medzičasom sa podarilo vyhľadať majiteľa pozemku a zorganizoval som ďalšie stretnutie za prítomnosti polície a riaditeľa úradu. Príslušníci policajného zboru vysvetlili, že kým je pozemok neoplotený a nie je na ňom ani tabuľka „zákaz vstupu“, je pre nich problematické zasahovať. Musia dodržiavať zákony a tie hovoria jasne. Majiteľ pozemku môže zavolať políciu, aby osídlencov vypratala, ale musí na mieste preukázať vlastníctvo pozemku aktuálnym listom vlastníctva. Ide však len o krátkodobé riešenie, ak sa na druhý deň vrátia, bude musieť preukazovať vzťah k pozemku opätovne čerstvým listom vlastníctva. Polícia podľa vlastných slov nemôže sledovať,

kto je aktuálny vlastník. Majiteľovi odporúčali pozemok oplotiť s tým, že ak neželaní návštevníci plot poškodia, bude to trestný čin a môžu zasiahnuť efektívnejšie. Problémom zostáva, že majiteľ nie je schopný zabezpečiť oplotenie pozemku s rozlohou 1000 m² a zároveň nie je v jeho silách chodiť každý deň kontrolovať, v akom stave bude plot. Prisľúbil však osadenie tabúľ so zákazom vstupu. Aj samospráva sa rozhodla pomôcť a zlikvidovať nelegálnu skládku odpadu. V podobných prípadoch, žiaľ, platí, že malá kopa pýta viac. Ak sa na niektorom mieste vyskytne neporiadok, zvyčajne to láka drobné stavebné firmy, ktoré sem začnú vyvážať svoj odpad.

Vladimír Mikuš

Mobilné technológie môžu zlepšiť fungovanie mestskej časti

Žijeme v dobe, keď sa čas každého z nás stáva jednou z najdrahocenejších hodnôt. Veľa pracujeme, chceme sa venovať svojim blízkym, aktívne oddychovať či venovať sa svojim záľubám. Nikto nechce tráviť svoj čas na úradoch vybavovaním byrokratických záležitostí. Bohužiaľ, v čase, keď počítače, informačné technológie a mobilné aplikácie hýbu svetom, na Slovensku ešte stále trávim stovky hodín vyplňaním rozličných papierových formulárov a vyčkávaním pred dverami úradníkov.

Takto to v 21. storočí nemá fungovať. Preto sa pýtam:

Myslíte si, že by bolo príjemné mať možnosť požiadať napr. o príspevok pri narodení dieťaťa z pohodlia domova? Myslíte si, že by bolo užitočné, ak by priamo do vášho mobilného telefónu prišla informácia o pristavení zberných kontajnerov, o konaní volieb, o havárii na vodovodnom potrubí či dopravnej výluke z dôvodu snehovej kalamity? Bolo by fajn môcť hlasovať cez mobil a vyjadrovať sa k rôznym záležitostiam týkajúcim sa života v našom meste? A bolo by lacnejšie a efektívnejšie, ak by sa v bu-

dúcnosti dalo požiadať o rezidenčnú parkovaciu kartu cez mobil či tablet namiesto chodenia na miestny úrad?

Som presvedčený, že odpoveď na všetky predhádžajúce otázky znie ÁNO. Zároveň viem, že už v súčasnosti existujú technologické riešenia, ktoré spomenuté scenáre umožňujú.

V súčasnosti sa stretávame s tým, že obľuba moderných „múdrych“ telefónov – dotykových smartfónov – každým rokom rastie. Súvisí to s ich čoraz lepšou kvalitou a cenovou dostupnosťou, intuitívnosťou ovládania, ako aj veľkou škálou možností, ktoré nám tieto zariadenia sprístupňujú.

V dnešnej dobe nie je nič mimoriadne vidieť pracovať s tabletom či smartfónom dieťa, ktoré ešte nevie poriadne čítať či písať, a zároveň s týmito zariadeniami pracuje čoraz väčšie percento seniorov. Očakáva sa, že do konca roka 2023 bude mať smartfón viac ako 90 % dospelých v rozvinutých krajinách, pričom ho bude vlastniť 85 % ľudí vo veku 55 – 75 rokov.

Ak chce mesto alebo mestská časť fungovať efektívne, mala by rozmyšľať, ako uľah-

čiť prístup k informáciám a ušetriť čas svojim obyvateľom pri vybavovaní úradných záležitostí. V súčasnosti sa už pracuje na IT riešeniach – zväčša vo forme mobilných aplikácií, prostredníctvom ktorých bude možné vybaviť množstvo užitočných vecí.

Pomocou takejto aplikácie bude možné napr. zistiť všetky informácie z úradnej tabule, požiadať o príspevok pri narodení dieťaťa, zaregistrovať psa či požiadať o vydanie rezidenčnej parkovacej karty a rovno za ňu zaplatiť. Možnosti sú takmer neobmedzené.

Domnievam sa, že naša mestská časť by sa mala snažiť byť pokrokovou, modernou a efektívne fungujúcou mestskou časťou. Verím, že používateľsky prívetivá, funkčne bohatá, no aj prehľadná a bezpečná mobilná aplikácia, ktorá bude zabezpečovať priamočiaru komunikáciu medzi obyvateľmi, miestnym úradom a zvolenými poslancami, sa stane v našej mestskej časti čoskoro realitou. Ušetrí nám to množstvo drahocenného času a zlepši informovanosť o dianí v meste.

Marek Liška

V Dimitrovke sa nevzdávajú

Už piatykrát sa 22. januára zišli obyvatelia sídliska Dimitrovka na protestnom zhromaždení, ktoré zorganizovalo miestne občianske združenie v spolupráci so starostom Rudolfom Kusým a miestnymi

poslancami, na Odborárskej ulici. Odmietajú sa zmieriť so skutočnosťou, že investor, ktorý pri rekonštrukcii budovy zmenil kancelárie na byty, získal povolenie na stavbu od Odboru výstavby a bytovej politiky Okresného úradu Bratislava bez potrebných parkovacích miest. Novomestská samospráva aj občania sú toho názoru, že takýto postup je v rozpore s platnými zákonmi a normami.

Len o deň neskôr po proteste obyvateľov sa v rámci kolaudačného konania uskutočnilo ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním. Tu zástupcovia občianskeho združenia, ako aj mestskej časti predložili svoje námietky. Okresný úrad Bratislava prerušil kolaudačné konanie a vyzval stavebníka, aby do 60 dní pred-

ložil chýbajúce doklady nevyhnutné na preukázanie bezpečnosti, ochrany zdravia ľudí, životného prostredia, riadneho užívania stavby na požadovaný účel, ako aj na preukázanie splnenia podmienok stavebného povolenia.

Zúčastnené strany sa následne stretli na spoločnom rokovaní, kde stavebník vyjadril ochotu a zámer vybudovať približne 77 parkovacích miest. Pozemok, na ktorom majú byť umiestnené, plánuje odkúpiť od spoločnosti Istrochem Reality, a.s. Do uzávierky aktuálneho čísla Hlasu Nového Mesta k podpísaniu dohody neprišlo. O tom, aký bude ďalší vývoj a či sa podarí vyriešiť situáciu v prospech obyvateľov, vás budeme informovať v budúcich vydaniach časopisu. *Text a snímka Jana Škutková*

Máte doma budúceho prváka?

Zápis do 1. ročníka základných škôl mestskej časti Bratislava-Nové Mesto na školský rok 2018/2019 sa bude konať v piatok **6. apríla 2018** (od 14. h do 18. h) a v sobotu **7. apríla 2018** (od 8. h do 12. h).

Zákonní zástupcovia detí, ktoré do 31. 8. 2018 dovŕšia šiesty rok veku, a detí, ktorým bol odložený začiatok povinnej školskej dochádzky o jeden rok, sú povinní prihlásiť ich na zápis do základnej školy, spravidla podľa školského obvodu, v ktorom majú trvalé bydlisko. Na

zápis si nezapadnite vziať občiansky preukaz alebo iný doklad preukazujúci, že ste zákonným zástupcom dieťaťa, rodný list, v prípade potreby aj doklad o zdravotnom stave dieťaťa. Podrobnejšie informácie poskytnie riaditeľ školy, prípadne ním poverený zástupca.

Všetky novomestské školy umožnia rodičom a budúciim žiakom spoznať prostredie a vzdelávacie aktivity počas dní otvorených dverí. Prehľad o termínoch konania nájdete v tabuľke.

Základná škola	Termín dňa otvorených dverí	Kontakt
Základná škola s materskou školou Cádova 23	27. marec 2018 (od 8. do 12. h, o 16.30 h prezentácia pre rodičov)	02 / 2027 5593, riaditel@zscadrova.sk
Základná škola s materskou školou Česká 10	14. marec 2018 (od 8. h do 16. h)	02 / 4437 2631, riaditel@zscska.sk
Základná škola s materskou školou Jeséniova 54	13. marec 2018 (od 8. h do 11. h)	02 / 5465 4594, saliniova@zsjeseniovaba.edu.sk
Základná škola s materskou školou Kalinčiakova 12	22. marec 2018 (od 9. h do 16. h)	02 / 4463 7274, riaditel@skolakalina.sk
Základná škola s materskou školou Odborárska 2	27. marec 2018 (od 8. h do 11. h)	02 / 4920 2611, lubica.danekova@gmail.com
Základná škola s materskou školou Riazanská 75	20. marec a 27. marec 2018 (od 9. h do 16. h)	02 / 4425 3122, papuga@zsriazanska.sk
Základná škola s materskou školou Sibírska 39	4. apríl 2018 (od 8. h do 12. h)	02 / 4425 3786, partelova@sibirska.sk
Základná škola s materskou školou Za kasárňou 2	14. marec 2018 (od 8. h do 10.30 h)	02 / 4425 0803, riaditel@zakasarnou.sk

Zápis do materských škôl sa uskutoční v termíne **od 9. apríla do 20. apríla 2018**.

Deti sa do materskej školy prijímajú na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu, ktorú pred-

loží riaditeľovi ZŠ s MŠ alebo jeho zástupcovi pre materskú školu kompletne vyplnenú spolu s potvrdením o zdravotnom stave dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast. Ak ide o dieťa so špeci-

álnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, zákonný zástupca predloží aj vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Materská škola	Informácie poskytne:	Kontakt
MŠ Cádova 15	Katarína Gáforová	02 / 20 275 596
MŠ Na Revíne 14	Mgr. Eva Adamková	02 / 54 772 548
MŠ Osadná 5	Anetta Miertušová	02 / 44 372 501
MŠ Rešetkova 6	Valéria Zemánková	02 / 44 371 828
MŠ Jeséniova 61	Mgr. Pavlína Bojnanská	02 / 54 771 635
MŠ Kalinčiakova 12	Mgr. Marta Marková	0903 953 920
MŠ Odborárska 2	Ružena Vlasáková	02 / 49 202 616

Materská škola	Informácie poskytne:	Kontakt
MŠ Letná 7	Mgr. Veronika Macháčová	02 / 44 253 088
MŠ Teplická 5	Sabína Neumannová	02 / 44 253 932
MŠ Legerského 18	Eva Hornáčková	02 / 44 252 013
MŠ Šuňavcova 13	Mgr. Renata Korytárová	02 / 44 252 623
MŠ Pionierska 12/A	Mgr. Anna Mračková	0903 505 088
MŠ Šancová 65	Viola Kramárová	02 / 55 562 464

V testovaní piatakov dosiahla najlepšie výsledky ZŠ Jeséniova

Základné školy našej mestskej časti dosiahli výborné výsledky v celoslovenskom testovaní piatakov. Až sedem z ôsmich novomestských škôl dosiahlo lepší výsledok, ako bol celoštátny priemer – 64,7 % z matematiky a 62,8 % zo slovenského jazyka. Najlepšie dopadla Základná škola Jeséniova, ktorá sa ako jediná pri oboch testoch dostala nad osemdesiat percent – 81,1 %

zo slovenčiny, 81,5 % z matematiky. Spomínanú hranicu prekročili pri matematike aj na Cádrovej, Sibírskej a Za kasárňou.

Celoslovenské testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl sa uskutočnilo 22. novembra 2017 v 1 481 základných školách. Testy písalo spolu 45 080 piatakov. Žiaci z Bratislavského kraja boli najúspešnejší pri celoplošnom porovnaní

v matematike aj v slovenčine. Objektívnosť testovania bola zabezpečená prostredníctvom externého dozoru – v každej triede bol počas testovania prítomný pedagogický zamestnanec z inej základnej školy.

Viac informácií nájdete na stránke: http://www.nucem.sk/sk/testovanie_5 (bor)

Deviataci sa rozhodujú o ďalšom štúdiu

Siedmy ročník podujatia Deň župných škôl v Avione pritiahol v piatok 19. januára do nákupného centra stovky ôsmakov a deviatakov, budúcich stredoškôľakov. Medzi obchodnými prevádzkami centra sa našiel dostatok priestoru na prezentáciu 49 župných stredných škôl a gymnázií, ktoré mladým návštevníkom a ich rodičom predstavili jednotlivé školy. Okrem informačných stánkov škôl sa

na pódiu odohrával sprievodný program, kde sa striedali informácie o odboroch vzdelávania, možnostiach štúdia a úspechoch škôl s vystúpeniami žiakov aj pedagógov. Žiaci predstavili ukážky hudobných, tanečných a speváckych vystúpení, módnou šou, zručnosť vo viazaní kytíc či v príprave pokrmov.

„Snažíme sa objektívne predstaviť zameranie štúdia na obchodnej akadémii a poukázať aj na možnosti budúceho uplatnenia v praxi. Je dôležité, aby si školu zvolili deti, ktoré majú záujem o ekonomické zameranie, veď urobiť chybu pri takomto dôležitom rozhodnutí znamená stratu času, neraz aj motivácie. Rozhovor s pedagógmi a budúcimi spolužiakmi dá žiakom lepší obraz ako čítanie letákov či webových stránok rôznych škôl,“ vysvetlila Ing. Mária Mydlová, riaditeľka Obchodnej akadémie na Ra-

čianskej ulici, a s jej slovami by iste súhlasili aj zástupcovia ostatných vzdelávacích inštitúcií. Na jar budú žiaci podávať prihlášky na stredné školy, na bližšie oboznenie sa s nimi je teda najvyšší čas.

Text a snímky Jana Škutková

Fyzika naživo

Občianske združenie Živica pripravilo pre žiakov základných škôl interaktívnu výstavu Energia zblízka, ktorá putuje Slovenskom. V prvom februárovom týždni zavítala do školy na Riazanskej a žiakom nielen priblížila fyzikálne javy z každodenného života, ale umožnila im nazrieť pod pokrievku a pochopiť, prečo sa veci dejú istým spôsobom.

Organizátori najprv zaučili päťčlenný tím starších žiakov, tí postupne odovzdávali vedomosti spolužiakom zo siedmeho, ôsmeho a deviatego ročníka. „Máme tu veľa zaujímavých exponátov a pri rôznych pokusoch, meraniach či

skúškach si uvedomíme, ako sa v praxi uplatňuje to, čo sme sa naučili na hodinách. Meriame teplotu a jej zmeny pri príprave roztokov, zapájame elektrické obvody a porovnávame rôzne typy žiaroviek, máme tu zariadenie na meranie rýchlosti. Veľmi lákavá je ukážka virtuálnej reality či naša prebiehajúca snaha o postavenie robota,“ vysvetlila mi šikovná deviatačka Ivonka Švorcová. Svoje vedomosti si mladí fyzici otestovali v kontrolných testoch, ale aj formou hry vo virtuálnej realite. „Považujem podujatie za veľký prínos pre školu. Nielen kvôli praktickým vedomostiam, ale aj

škále zručností, ktoré naši organizátori nadobudnú. Musia veci pripraviť, prezentovať, komunikovať so záujemcami... a to sa im v živote veľmi zíde,“ uzavrel rozhovor riaditeľ školy Ján Papuga.

Text a snímka Jana Škutková

Podporujeme športovanie detí

Deti sa zabúdajú hýbať. Alarmujúca správa, ktorá je každým dňom čoraz aktuálnejšia. Prirodzený pohyb a športové aktivity nahrádza digitalizácia, ktorá zdravý fyzický vývoj detí odsúva na druhú koľaj a na prvé miesto stavia pohodlnosť. A tento globálny problém chceme aj my v Novom Meste zmeniť. Chceme deťom prinavrátiť záujem o športovanie, chceme v nich opäť prebudiť lásku k pohybu a postaviť tak pevné základy ich zdravého telesného i mentálneho vývoja. Preto naša mestská časť už päť rokov finančne podporuje korčuľarske kurzy pre deti z našich materských a základných škôl v škole korčuľovania Jumping Joe. Občianske združenie Jumping Joe – škola korčuľovania okrem širokej škály kurzov pre dospelých, deti i celé rodiny organizuje aj korčuľarske kurzy pre deti v školskom i predškolskom veku. Deti navštevujú tréningy vo vyučovacom čase, pričom majú zabezpečenú dopravu na štadión i odborný dozor. Pod dohľadom profesionálnych trénerov sa učia základom tohto športu, aktívne sa hýbu a svoj čas trávia plnohodnotnou a pre telo i myseľ prospešnou aktivitou.

Korčuľovanie patrí medzi vysokokordinačné športy, teda ideálne pre deti v ranom veku – rozvíja sa motorika, koordinácia, ohybnosť, telo získava svalový základ a v neposlednom rade sa posilňuje imunita dieťaťa. Zdravý telesný vývoj

ide ruka v ruke s mentálnym vývojom, dieťa v sebe pestuje disciplínu a systematickosť, psychickú odolnosť i ďalšie pozitívne vlastnosti, ktoré využije nielen v športe, ale aj v situáciách bežného života.

Pravidelnými tréningami sa pohyb a šport stávajú pre deti prirodzenou súčasťou života. Preto som sa aj ja osobne po oslovení zo strany školy korčuľovania Jumping Joe už pred piatimi rokmi rozhodol pravidelným finančným príspevkom na každého jedného žiaka, popri finančnej podpore našej mestskej časti, ešte viac uľahčiť rodičom možnosť prihlásiť svoje deti na korčuľarske kurzy.

Kurz zahŕňa osem tréningov a ukončí

sa slávnostným karnevalom. Po skončení kurzu deti môžu naďalej navštevovať ďalšie kurzy v Jumping Joe, a tak zaradiť korčuľovanie do zoznamu svojich voľnočasových aktivít a neustále sa v ňom zdokonaľovať. Po čase možno aj prestúpiť do športového klubu Jumping Joe a vydať sa tak na cestu až k vrcholovému krasokorčuľovaniu.

Som fanúšikom myšlienky, že bezcieľne vysedávanie pri počítačoch a mobiloch sa nahrádza prospešnou fyzickou aktivitou, a som nesmierne rád, že práve spolupracou s Jumping Joe môžeme podporovať aktívne športovanie našich novomestských detí.

Tomáš Korček

V Poluse ožijú rozprávkové príbehy

Žiadne zázračné skrine, žiadne vyfantazirované portály. Dvere do rozprávok existujú a sú bližšie, než si myslíte. Ale poponáhľajte sa! V nákupnom centre Polus od 15. februára do 15. marca.

„Poďte s nami do rozprávky“ je jedinečná interaktívna výstava pre deti každého veku, a tiež pre tie, čo majú dávno po osemnástke, no nezabudli snívvať. Výstava spája to najpútavejšie z rozprávkových disneyoviek či svetovej klasičky. Prevedie drobcov uličkami príbehov, ktoré väčšina z nich pozná naspamäť.

Tak čo, ste všetci pripravení na rozprávkovú jazdu, aká tu ešte nebola?

Čaká na vás napríklad Koč z Popo-

lušky vydávajúci rôzne zvuky, Veľryba z Pinocchia, ktorej útrobami sa dá poprechádzať, Janko a zázračná fazuľa a jeho ihrisko so šmýkačkami, Aladinov lietajúci koberec, na ktorom sa môžete odfoťiť, Sezam, otvor sa s čarovným pokladom, Palculienkin listový čln, Zábavné zrkadlá z Alice v krajine zázrakov, pohybová hra Sedemmilové čižmy. Hlavne však prídte vy, lístok zdarma na výpravu do rozprávkovej krajiny sa predsa len tak neodmieta!

PREDSTAVUJEME INŠPIRATÍVNE OBČIANSKE PROJEKTY

Divadlo oProti – Hráme sa na život

**Participatívny
rozpočet**
Nové Mesto v našich rukách

Občianske združenie Divadlo oProti vlni realizovalo občiansky projekt z participatívneho rozpočtu. Na viacerých miestach v Novom Meste zorganizovali skvelé aktivity pre rodiny, učiteľov základných a materských škôl a ich deti – EDU drama.

Príbehy Pipi Dlhej Pančuchy, Klárky a 11 babičiek, zbojníčky Ronji, Príšeriek z kufrika či Spoza mora a ďalšie oživali od apríla do decembra 2017 v dramaticko-výchovných interaktívnych predstaveniach, na ktorých sa zúčastnilo viac ako 500 ľudí. Rovnako sa mohli zapojiť rodičia, ale aj učitelia základných a materských škôl do workshopov. Edukačná dráma, teda možnosť zahrať si rolu iného človeka a precítiť všetko to, čo k nej patrí, na vlastnej koži, rodičom, učiteľom a ich deťom rozšírilo zásobník životných skúseností, ku ktorým by sa inak nedostali.

Od nápadu k realizácii

V čase, keď sa sociálne kontakty odohrávajú na chatoch, sociálnych sieťach alebo SMS správami, nám začína chýbať spätná väzba na to, ako druhí ľudia prijali našu výpoveď. Tieto spôsoby komunikácie totiž neumožňujú odzerať výraz tváre, a tak nevieme, či naše výroky druhých zarmútili, alebo potešili. To spôsobilo, že ľudia začali výroky ľahko a rýchlo spôsobovať iným bolesť či už nálepkovaním, alebo hejtkovaním (negatívnymi až nenávisťnými príspevkami na internete).

Preto na začiatku bola idea, že treba aspoň trochu zlepšiť porozumenie medzi ľuďmi. Deti nevedia, aké je to byť zodpovedným rodičom či starým rodičom, dospeláci v každodennom zhone zabudli, aké je to byť dieťaťom. Bojíme sa emigrantov a niektorých ľudí na okraji spoločnosti radšej odstrčíme, než by

sme využili to, v čom sú iní, a obohatili tak možnosti celej skupiny.

To, čo v našej spoločnosti chýba, je rešpektovanie individuálnych odlišností každého z nás v rodine, škole, práci, meste, národe, vo svete. Preto ľudia z Divadla oProti oslovili profesionálnych režisérů na prípravu scenárov a s tímom profesionálnych hercov a dramaticko-výchovných pedagógů hľadali možnosti priestorovej realizácie či vypracovali pomocné didaktické materiály k predstaveniam a workshopom. Bravóóó. Ako lepšie sprostredkovať človeku pocity iného človeka, ako „obuť mu jeho topánky“?

Inšpirácia ostatným

Projekt Hráme sa na život je veľmi inšpiratívny v tom, že netreba rezignovať na stav medziľudských vzťahov a vecí verejných. Naozaj, každý, kto chce, aby svet bol lepší, môže k nemu prispieť tým, že nájde cestu, ako ľuďom umožniť, aby začali lepšie chápať druhých, alebo ako by sa mohli zapojiť do zlepšovania verejných priestorů.

Deti získavali nové skúsenosti hrou,
foto: Barbora Jurinová, EDU drama

Počas workshopu sa deti vcítovali do pocitů druhých, foto: Barbora Jurinová, EDU drama

Už môžete prihlasovať idey a projekty na rok 2019

Dúfame, že vás projekt Hráme sa na život inšpiroval, lebo už od februára 2018 platí nová výzva na podávanie občianskych projektů a ideí, ktoré sa z participatívneho rozpočtu v roku 2019 budú uchádzať o peniaze až do výšky 5 000 eur za projekt. Všetky prihlásené projekty postúpia do jesenného hlasovania a tie, ktoré dostanú najväčšiu priazeň verejnosti, získajú finančnú podporu. Informácie získate v kancelárii pre participáciu verejnosti: participacia@banm.sk alebo na webovom sídle prbanm.sk.

PARTICIPÁCIA, VECI VEREJNÉ A ZAPÁJANIE OBČANOV

A poznáte tento? Uzavrieme to tak, že to necháme otvorené! Slovač najradšej reaguje na celospoločenské udalosti veselo, vtipmi alebo zlostne, hnevom. Demokracia nám umožnila tešiť sa z noviniek alebo hromziť na nedostatky beztriestne. Ale, ak chceme veci meniť, emócie bez akcie nám nepomôžu.

Za sociku sme chceli, ale nemohli sme ovplyvňovať veci verejné, dnes môžeme, ale nemáme kedy. To sú paradoxy doby, ktoré nikam neposúvajú. Chceli by sme zvýšiť kvalitu života, ale riešime peniaze, kde ich ušetriť a ako ich zarobiť. Chceli by sme žiť v priateľskom prostredí, ale susedov poriadne nepoznáme, ani nemáme záujem sa s nimi poznávať. Chceli by sme žiť v krajšom prostredí, ale...

Novomestská samospráva ponúka Novomešťanom zaujímavú možnosť: participáciu na veciach verejných. Občania môžu prostredníctvom participácie ovplyvňovať kvalitu verejných priestorů, navrhovať rozvojové aktivity, ovplyvňovať verejné politiky. Má na to zriadenú kanceláriu pre participáciu verejnosti. A preto, ak

máte nejaký podnet, lebo vás niečo hnevá, robí vám problémy, prekáža a znepriemňuje vám život, obráťte sa na participatívco. Už od roku 2013 zbierame podnety od ľudí. Väčšina je síce mimo kompetencií samosprávy, lebo ich má riešiť mesto, VÚC-ka, štát alebo vlastníci priestorů či budovy, no napriek tomu sa vždy nájdu podnety v kompetenciách Nového Mesta. Tie sa spracúvajú do zadani, ktoré úrad rieši. Ak ide o vážnejšie podnety, postúpia do hlasovania, v ktorom ľudia rozhodnú, ktoré sa majú realizovať. A to je naozaj demokratický postup. Stačí, aby ste sa zapojili. Aj vaša aktivita rozhodne, či Nové Mesto bude o niekoľko rokov naozaj našim a skutočne dobrým miestom pre život, alebo nám zostane odcudzené.

Máte podnet? Šup s ním k nám

Kancelária pre participáciu verejnosti začala zbierať podnety, ktoré môžu pomôcť zlepšiť kvalitu života, verejných priestorů a politik v Novom Meste, alebo pomôžu odstrániť problémy, prekážky a bariéry. Rovnako nás zaujímajú aj tipy, či už na rozvoj mestskej časti, alebo aktivít. Podnety nám zasielajte mailom na: participacia@banm.sk a nezapodniete uviesť váš kontakt. Ozveme sa vám, aby sme presnejšie spoznali podnet, prípadne jeho presnú lokalizáciu. Alebo sa nám ozvite na čísle: 0905/340 394. Ak máte záujem o možnosti participácie, sledujte nás na webe: prbanm.sk alebo na Facebooku: [@participaciabanm](https://www.facebook.com/participaciabanm).

VRÁTI SA DO NOVÉHO MESTA HISTORICKÁ PAMÄŤ?

Rýchla doba prekrýva staré vrstvy histórie a my zabúdame na to, čo bolo, čo robili naši predkovia a aj to, ako žili.

Keby sme mali cudzincovi povedať niečo o Novom Meste, jeho histórii či o jeho významných pamiatkach alebo udalostiach, asi by sme nevedeli reagovať. Ale všetko sa mení. Ako? Čítajte a prípadne sa zapojte.

Je jasné, že folklórna šou Zem spieva nasmelo pootvorila dvere k renesancii objavovania kultúrnych pokladov našich predkov a my sa v tejto dobe začíname k ich kultúrnemu odkazu opäť výraznejšie hlásiť. Ukázalo sa to aj v hlasovaní o občianskych projektoch. Na základe vlaňajšieho jesenného hlasovania získali finančnú podporu z participatívneho rozpočtu na rok 2018 hneď tri projekty odкрývajúce kultúrnu a historickú pamäť v Novom Meste.

Skôr ako vám ich priblížime, chceme vás vyzvať: Ak máte nejaké materiály, staré pohľadnice, fotografie, negatívy, alebo viete nejakú príspeviť informáciami, učiňte tak (viac vo výzve pod článkom).

Industriálna minulosť Nového Mesta

Projekt Industriálna minulosť Nového Mesta rieši prezentáciu priemyselného dedičstva v MČ Nové Mesto, ktorú vo veľkej miere ovplyvnil práve rozvoj priemyslu v danej lokalite. Napriek veľkému významu industriálnych objektov pre mesto sú tieto pamiatky odsunuté na druhú koľaj a mnohé objekty už zanikli.

Najskôr prebehne zber údajov, do ktorého sa môže zapojiť každý. Údaje budú následne v druhej časti projektu uprave-

né a formou informačných tabulí a webovej stránky dostupné širokej verejnosti.

POzastávka – informačné tabule na zastávkach MHD

Projekt má ambíciu prispieť k zlepšeniu orientácie, poznatkov a zvýšeniu záujmu o Nové Mesto. Je to predsa miesto, kde žijeme, pričom o všetkých jeho vlastných, prírodopisných, umeleckých a historických rozmeroch ani netušíme. Napríklad, vedeli ste, že na Pionierskej ulici nad ohybom pri Zväračskom ústave stála pri dnešnej mobilnej komunitnej záhrade šibenica, kde v 13. storočí vešali na výstrahu zlodějov?

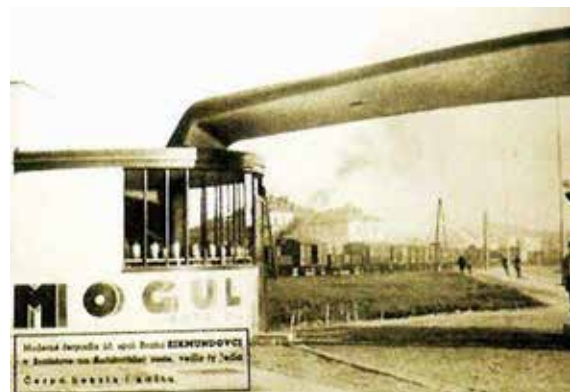
Cestujúci, ktorí budú čakať na zastávkach MHD, sa budú môcť dozvedieť historické, kultúrne zaujímavosti z Nového Mesta. V zhone dneška sa málokto zamyslí, prečo sa zastávka, ulica volá podľa niekoho, kto to bol a čo také spoločnosti priniesol, aká významná udalosť sa stala v okolí alebo či nie je v bezprostrednom okolí zastávky pozoruhodný objekt.

Skrátka, projekt POzastávka chce počas čakania na spoj ponúknuť zmysuplnú alternatívu. Ak máte informácie, obrazové, textové materiály alebo tipy, pridajte sa k projektu a zašlite ich.

Obnova vojenského objektu z prvej svetovej vojny

V novembri si pripomenieme 100 rokov od ukončenia prvej svetovej vojny. Málokto vie, že priamo v meste, oproti Mladej garde medzi pumpou OMV a Lidlom sa nachádza, ľudovo povedané, „bunker“ z prvej svetovej vojny. Z hľadiska vojenskej stratégie ide o kavernu – delostrelecký kryt. Objekt je z tehál a so strechou z betónu.

Cieľom občianskeho projektu je transformovať objekt na plnohodnotné múzeum prvej svetovej vojny a spoločne s okolím využiť na pokračovanie projektu Cesta Veľkej vojny. Takisto aj do tohto projektu sa môžete zapojiť poskytnutím informácií, obrazových, textových materiálov alebo tipov.

Prvá „benzínka“ v Bratislave stojí na Račianskej, zdroj: skoda-virt.cz

Ak máte čím prispieť, prispejte

Máte spomienky alebo materiály ako staré fotografie, pohľadnice či nejaké dokumenty, ktoré približujú miesto, udalosť, objekt, prípadne priamo bunker z prvej svetovej vojny? Potom nás kontaktujte na čísle 0905/340 394, zašlite nám informáciu o materiáloch alebo priamo fotografie, či naskenované podklady na e-mail: participacia@banm.sk a prispejte k obnove historickej pamäte Novomešťanov. Ak bude potrebné, po materiály si prídu participatívci, ktorí vám ich vrátia.

Odhalili sme, čo sa skrývalo v zásuvkách

Kto sa vo voľnom čase venuje písaniu poézie či prózy, maľovaniu, fotografovaniu alebo inej kreatívnej práci, vie, že tento koníček prináša veľa radosti a pocit seberealizácie. Niektorí sa so svojimi dielkami rád pochvália, iní tvoria skôr „do šuplíka“. Samozrejme, existuje aj množstvo súťaží a prehliadok, kde amatérski umelci môžu svoju zručnosť predviesť. Návrh prezentácie diel autorov starších ako 50 rokov, ktorým sa Anna Iváková uchádzala o podporu z participatívneho rozpočtu, je však ojedinelý. Novomešťanom sa myšlienka páčila a v roku 2017 tvorcovia prihlásili takmer neuveriteľný

Autorke a koordinátorky projektu Anne Ivákovéj sa podarilo presvedčiť tvorcov z generácie bohatej na životné skúsenosti, aby ukázali svetu svoje práce

Predseda literárnej poroty básnik Erik Ondrejička povzbudil autorov do ďalšej tvorby – nejedného iste i vlastným príkladom

počet 111 prác. Tie najzaujímavejšie sa stali súčasťou almanachu Novomestské poklady 2017. Záverečné podujatie priľákalo 17. januára do Kanskej železnice veľké množstvo zvedavcov. Vypočuli si ukážky z tvorby prečítané priamo autorami a rovnako ocenili výtvarné diela i ručné práce zhotovené starými technikami.

V kategórii literárnych prác zasadla porota, ktorú viedol básnik Erik Ondrejička. „Žijeme všetci v spoločnom vesmíre. No každý z nás má zároveň svoj vlastný vesmír, v ktorom sú ukryté jeho spomienky i predstavy. Chceli sme posmeliť autorov, aby nielen svoje práce ukázali svetu, ale aby naďalej, a možno aj vo väčšej miere, trávili svoj čas písaním literatúry. Pretože to je práve moment, keď človek zo svojho vnútra dostáva na povrch to najkrajšie a najlepšie, čo je

Miroslava Dulová:
Jeseň prichádza, fotografia

Marta Hrebíčková: **Pravé slovo** **v pravej chvíli**

*Pravé slovo v pravej chvíli
je ako šafran vzácne.
A na um príde niekedy
až už keď svieca zhasne.*

*Akoby sa stalo.
Ber to, prosím, tak.
Pokúsme sa znova
veriť na zázrak.*

Autorské čítanie bolo pre účastníkov prehliadky zaujímavou skúsenosťou. Verše Marty Hrebíčkovéj (na snímke) patrili k príjemným prekvapeniam

Renata Frešová Sliepky,
kombinované techniky, obraz

v ňom ukryté. No a práve to ho zvláštnym spôsobom robí lepším a súčasne to poskytne každému autorovi prežitie inak nenapodobiteľného dobrodružstva myslenia,“ prihovoril sa účastníkom prehliadky.

„Vyhrali ľudia s túžbou vidieť svet inak. Každý, kto poslal svoje práce, preukázal chuť postaviť sa za svoje dielo, a to je – s prihliadnutím na vek autorov – ocenenia hodný krok,“ zhrnul svoj pohľad akademický maliar Dušan Blažek, ktorý predsedal výtvarnej porote.

A aké dielka sa v prehliadke zozbierali? Ponúkame vám na ukážku malý výber. Možno vás inšpiruje alebo povzbudí vaše vlastné tvorivé ambície. Rozhovor s básnikom Erikom Ondrejčíkom pripravíme do niektorého z najbližších vydaní Hlasu.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Miroslav Švec z kancelárie pre participáciu verejnosti s autorkami Renatou Frešovou a Annou Chútľkovou (vpravo)

Novomestská samospráva podporuje kultúru a aktívny život staršej generácie rôznymi spôsobmi. So starostom Rudolfom Kusým diskutuje Zuzana Bahnová. Popri jej básňach obohatili almanach aj ukážky aforizmov

Helena Hujsová-Štipalová: Spomínky

*Ked sa tak niekedy zahľadším do dálky,
vidím svoje Levárky,
jak mi to tam šecko roste, kvitne a dozrívá,
sem tam mja popálí nejaká kopriva,
na stromje sa červeňajú kyseué jabúčka
cícim sa jak malučká.
Starenka mi nacírá mascú chleba krajíc,
narostli mi druhé zuby
vypadám jak zajíc,
ale aj tak sem šťastná a veseúá
V bíuých šatečkách kráčam do kosteua.
Tyto spomínky krásné a prchavé
sú šecky enem pječné, nikedy mrchavé.*

Ludovít Kollárik:

Výchova

Rozhovory o tom, čo sme preberali v škole, nikdy neboli riadené takým spôsobom, že by otec držal učebnicu alebo písanku, či iný predmet spojený so školou. Pýtal sa nás na to, čo robíme v škole, čomu sa na jednotlivých predmetoch venujeme, zaujímal sa o to a viedol s nami o tom „vedeckú dišputu“. Dišputu s chlapcom.

Chcel som vtedy ísť na dvor a hrať hokej alebo behať po dvore, či čítať si knihu. Mal som potom však jeden problém, mal som z niektorých predmetov dvojku a trojku. Na strednej aj štvorku. Preto cítil potrebu nájsť vo mne niečo, aby som ho nesklamal. Myslím si, že z otcovského postoja to bol veľmi zlý prístup. Nevytváral pozitívny vzťah syna k otcovi, ochotu s ním komuni-

koať, keď som to potreboval, vyhľadávať jeho spoločnosť...

Čo je však pozitívne, ako dišputy viedol. Chcel poznať náplň a úlohy, s ktorými sme sa zaoberali v škole. Vôbec ho nezaujímal úlohy, ktoré som musel do školy na jednotlivé predmety doma urobiť. Otváral principiálne otázky úloh a mal som sa snažiť pochopiť ich z globálneho pohľadu.

Dostali sme klasickú úlohu v druhej triede – sčítať a odčítať, prípadne deliť a násobiť niekoľko príkladov. Úlohu do školy som neurobil, nebol čas. Nemyslí si ani, že v tom období by som to nezvládol. Bol iný problém. Musel som s otcom viesť dišputu o aritmetike, jej postavách, o jej histórii a rozvoji. V dišpute som sa vždy dozvedel množstvo in-

formácií a odo mňa sa žiadalo poznať, ako vznikli čísla, ktorá kultúra ich zaviedla, ktorú číselnú sústavu používame, prečo túto a aké sú iné, informácie o matematikoch a ich úlohe v rozvoji matematiky...

Úlohy napríklad:

$$245 + 412 = \dots$$

$$775 - 125 = \dots$$

$$129 - 29 = \dots$$

som nestíhol a s krvavými očami šiel spať o polnoci. V škole som na matike od Šebestovej dostal päťku a poznámku o nespracovaní úlohy s malou otázkou, „prečo zaspal na vyučovaní?“. Nič som tak rád nedal podpisovať otcovi (mama to odmieta podpisovať). Nepomohlo to.

Vítanie detičiek tentoraz bez plaču

Na prvom stretnutí najmladších novomestských obyvateľov s predstaviteľmi mestskej časti sme v posledný januárový deň privítali 125 detúreniec. Takéto počty patria k rekordným, zdá sa však, že sa začínajú opakovať. Mamičkám, oteckom, starým rodičom aj tým najmladším hosťom zaželel starosta Rudolf Kusý dobré

zdravie a šťastné spoločné chvíle, aby mali vždy dost lásky, ktorá je v živote najdôležitejšia. Mestská časť im pomôže pri štarte finančným príspevkom 200 eur a neskôr robí všetko pre to, aby mladé rodiny našli v Novom Meste vhodný priestor na život.

Vynikajúce hudobné vystúpenie detí zo školy na Českej ulici sa tentoraz páčilo všetkým bábätkám, žiadne sa nesnažilo prekričať len o čosi staršie speváčky.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Kam v marci? Predsa do knižnice!

V mesiaci knihy býva ešte chladno, a tak sa rozhodne oplatí stráviť pekné chvíle v podnetnom prostredí knižnice. Nájdete tu nielen informácie a vedomosti ukryté v múdрых zväzkoch, ale aj veľa podujatí, ktoré nadchnú menších i väčších návštevníkov. Najnovšia pobočka na Nobelovej ulici prináša vďaka svojmu technickému vybaveniu a pekným priestorom tri zaujímavé typy programov:

Ako sme informovali v minulom čísle, do Dimitrovky sa vrátili filmy, ktoré po zániku tunajšieho kina chýbali najmä tým, ktorí buď ešte, alebo už nemôžu zísť do vzdialenejších kín. **V knižnici na Nobelovej uvidia deti v nedeľu 18. marca divadielko Príbehy siedmich morí na motívy knihy Jána Uličianskeho a 15. apríla rodinnú filmovú komédiu Šmolkovia.** Filmové predstavenia budú pokračovať aj v ďalších mesiacoch.

Ďalšie podujatie je určené dospelým záujemcom o históriu. Autor literatúry faktu **Milan Zacha Kučera predstaví 15. marca o 18. h svoju knihu Najväčší tajemství třetí říše III.** Počas 90-minútovej prednášky obsahujúcej dva krátke filmy spisovateľ objasní neznámu časť histórie druhej svetovej vojny.

Na osvetlenie vyberáme zopár informácií z jeho pozvánky: Po najväčšej tankovej bitke v dejinách pri Kursku sa šťastie obrátilo v neprospech nacistov. Od tej chvíle sa začali obrovské podzemné práce neďaleko Náchoda, na dnešnom poľskom území. Tretí najväčší poľský zámok Książ prebudovali Nemci na posledný hlavný stan Hitlera. Išlo o obrovské podzemné práce – len hlavná výtahová šachta na centrálnom

nádvorí zámku mala rozmery ústia 20 × 25 metrov!

V blízkych Sovích horách vyvrtali šesť podzemných komplexov, niektoré také veľké, že sa v nich dalo plávať na lodiach. V rámci prednášky sa predstaví všetky tieto objekty, reálne i legendy spojené s objavovaním zatiaľ skrytej časti dejín. Ak ste milovníkom histórie, záhad, vojenským nadšencom, čitateľom napríklad obľúbeného záhadológa Ludvíka Součka, nedajte si podujatie v knižnici na Nobelovej ujsť.

Do tretice opäť niečo pre deti. Obľúbená **Noc s Andersenom**, ktorú majú čitatelia poznajú z mimoriadne úspešných predchádzajúcich ročníkov, sa **23. marca od 18. do 23. h** odohrá taktiež v pobočke knižnice v Dimitrovke. „*Nie je to náhoda, máme tu totiž nielen výborné technické zázemie, ale aj blízky park, ktorý sme zakomponovali do originálneho nočného programu,*“ povedala nám šéfka knižnice Mgr. Jana Sedláčková, ale bližšie podrobnosti o tejto strašidelnej akcii už prezradiť odmietla. Večerné podujatie je určené výlučne členom knižnice vo veku od 11 do 13 rokov. Bližšie informácie a odporúčanie potrebné na účasť môžu získať u svojho knihovníka.

Text a snímka Jana Škutková

Komunitné centrum Ovručská pozýva

Nenavštívili ste zatiaľ žiadne z podujatí novomestského komunitného centra? Potom je najvyšší čas zmeniť to! V marcovej ponuke sa nájde pre každého niečo.

2. 3. 2018 od 16.30 do 18. h

Deti svojim mamám, workshop pre deti s výrobou preväpene

5. 3. 2018 od 18.15 do 20. h

Z USA do Mexika na bicykli, cestopis

12. 3. 2018 od 18. do 19.45 h

Vábenie výšok, premietanie filmu, režia Pavol Barabáš (2017)

24. 3. 2018 od 10. do 11.40 h

Príbeh lesa, premietanie filmu pre deti, režia Jacques Perrin, Jacques Cluzaud (2015)

Nájdete nás na Ovručskej 5. Na všetky uvedené programy je vstup bezplatný.

Krížovky pomôžu udržať duševnú sviežosť

K obľúbeným koníčkum seniorov z Denného centra Športová patrí lúštenie krížoviek. Z času na čas si zmerajú sily a obvyklé premýšľanie rozveselia súťažou. V januári sa organizácie krížovkárskoho klubového zápolenia ujala pani Jozefína Ševčíková. Rozdala pripravené krížovky, oboznámila súťažiacich s pravidlami hodnotenia a s pohľadom na veľký tikajúci budík odštartovala 20-minútový limit. Správne rozlúštit tajničku „Najlepšie veci v živote sú zadarmo“ sa podarilo všetkým súťažiacim. Najrychlejšie, už za polovičný čas, to stihla

Emília Marková, pár minút po nej odovzdala svoje výsledky Eva Lukyová a s menším odstupom dokončili prácu Anna Gažová a Ludmila Ružičková. Všetkým sa ušli drobné klubové darčeky na pamiatku.

„Krížovky lúštíme radi a pravidelne, zasúťažíme si približne raz za pol roka. Naši zástupcovia sa s úspechom zúčastňujú vo vyšších kolách lúštitelských súťaží, ktoré organizuje Jednota dôchodcov Slovenska,“ pochválila svojich členov vedúca denného centra Jolana Zvarová.

Jana Škutková

Vedomosti na dosah

Seniori z Denného centra Sibírska si na chladné popoludnie 18. januára naplánovali návštevu knižnice na Pionierskej ulici. Mnohí sú jej členmi po dlhé roky, no možno ani netušili, čo všetko sa dá v týchto priestoroch nájsť a podniknúť. Vedúca knižnice Jana Sedláčková im zaujímavou formou predstavila históriu knihovníckych aktivít v našej mestskej časti za posledných 60 rokov. Vysvetlila, ako knižnica nové knihy získava, katalogizuje, tvorí anotácie a popisy, farebnými štítkami uľahčuje čitateľom orientáciu v žánroch. Digitálne technológie sú dôležitou súčasťou práce knihovníkov, samozrejmosťou je on-line katalóg, oznamovanie dostupnosti knihy

prostredníctvom SMS správy, ale aj upomínanie zabudlivcov cez telefón. Vďaka biblioboxu možno knihy vrátiť kedykoľvek, a to bez rizika ich poškodenia. Seniorom sa prechádzka po priestoroch knižnice páčila a zahrnuli jej pracovníkov množstvom otázok. Zistili napríklad, že najcennejším exemplárom knižnice je zbierka Ottových náučných slovníkov z rokov 1830 – 1911. Najčastejšie „strácanou“ knihou je Kámasútra, s ktorou sa niektorí čitatelia neradi lúčia (vraj z čisto filozofických dôvodov). Takéto strácanie môže vyjsť čitateľov dosť drahého, no občas ich ani vysoká cena neodradí. V knihách si ľudia zabúdajú bankovky, osobné doklady, rozličné poukážky, žiaľ, niekedy aj zvyšky jedla.

Jednotlivé pobočky dnes fungujú ako obľúbené komunitné centrá, v ktorých sa dá stretávať, počúvať hudbu zo starých platní, pozeráť filmy, no napríklad aj zacvičiť si jogu. Pre seniorov z denných centier je ročný členský poplatok zvýhodnený na dve eurá. Čo povie, to už predsa stojí za pravidelnú návštevu a rozšírenie obzorov?!

Text a snímka Jana Škutková

Beh dobrých ročníkov

Organizátori 13. ročníka pretekov ČSOB Bratislava Marathon zaradili v roku 2018 do programu aj nezvyčajnú novú disciplínu. Je ňou **Beh dobrých ročníkov** s vekovou hranicou 60 a viac rokov. V sobotu 7. apríla o 12. h pobežia identickú trať ako minimaratónci. Prihlásiť sa možno na webovej stránke pretekov alebo prostredníctvom prihlášok, ktoré budú k dispozícii na miestnych úradoch (odd. sociálnych vecí), ako aj v denných centrách a v kluboch JDS.

Ako každé veľké športové podujatie, aj bratislavský maratón potrebuje dobrovoľníkov. Organizátori aj v tomto roku uvítajú pomoc staršej i mladšej generácie. Prihlášky posielajte do 16. marca 2018 na adresu: BE COOL, s.r.o., Nevädzová 6, 821 01 Bratislava, Heslo: dobrovoľník senior, email: magda@becool.sk, 0904 822 291. Uveďte kontakt, na ktorý možno poslať pozvánku na spoločnú inštrukciaž.

(red)

Chcete pomôcť Kramáriku?

Rodinné centrum Kramárik je občianske združenie, ktorého činnosť je z veľkej časti financovaná z grantov, dotácií, ako aj príjmov z 2 % z dane, ktoré mu venujú súkromné osoby alebo firmy. Za peniaze z 2 % z dane zabezpečujeme program pre rodiny s deťmi, dopĺňame vybavenie centra a tiež sme zriadili a dopĺňame odbornú knižnicu pre rodičov. Tlačivá na venovanie 2 % z dane a všetky informácie nájdete na www.rckramarik.sk.

Rodinnému centru veľmi pomáhajú aj aktívni pracovníci, ktorí zabezpečujú jeho denný chod. Aktívny pracovník musí byť evidovaný na úrade práce a túto prácu môže vykonávať 6 mesiacov. V súčasnosti hľadáme aktívnych pracovníkov od marca do augusta 2018. Nájde sa niekto, kto by spĺňal tieto podmienky a chcel sa pridať do tímu Kramárika? Bližšie informácie sa dozviete na rckramarik@gmail.com.

Jana Lišková

Kramárski seniori majú túlavé topánky

V utorok 16. januára sme si privstali, aby sme stihli rýchlik o 6.03 h do Starého Smokovca. Potom sme pokračovali pozemnou lanovkou na Hrebienok (1272 m n. m.) a cesta nám v príjemnej spoločnosti rýchlo ubehla.

Na vrchole Hrebienka nás čakal krásny výhľad na Slavkovský štít a k tomu nezabudnuteľný zážitok v Tatranskom ľadovom dome. Obdivovali sme ľadové sochy vytvorené na tému pocta rodine. Inšpiráciu tentoraz poskytla rímskokatolícka bazilika Sagrada Familia v Barcelone. Ako sme sa dozvedeli, na stavbu sôch sa použilo viac ako 190 ton ľadu.

Plní krásnych zážitkov sme sa večer vracali domov.

*Text a snímka Elena Duchoňová,
DCS Stromová*

Maľuje svoj vnútorný svet – a stále ju to teší

Na návšteve v ateliéri Ivice Krošlákovcej

Dnes vás pozývame na prisľúbené stretnutie s „prvou dámou slovenskej nefiguratívnej maľby“, nedávno ocenenou Cenou Fondu výtvarných umení za celoživotné dielo, s akademickou maliarkou Ivicou Krošlákovou. Napriek formulácii „celoživotné dielo“ návšteva v jej ateliéri navodzovala skôr dojem, že sa zhovárame uprostred rozrobenej práce, vonkoncom ešte nie završenej. Pritom rozsah doterajšej tvorby, účasť na výstavách – v rade európskych štátov, no aj na ďalších kontinentoch – a množstvo zahraničných ocenení by hociktorému umelcovi ako životné dielo pokojne postačili.

Vráťme sa na chvíľu k vašim začiatkom. Bolo vaše smerovanie k maľovaniu ako hlavnej životnej náplni priamočiare, bezproblémové, alebo sa cestou vyskytli aj nejaké zádrhy? Viem už, že vaše domáce prostredie bolo priaznivo naklonené umeleckým úsiliam.

Áno, rodičia ma v kreslení podporovali už od školských čias. Keď som podrástla, dohodli mi hodiny u maliarky Sibylly Greinerovej, s ktorou sa otec poznal, aby ma pripravila na prijímacie skúšky na umeleckú priemyslovku. To bolo fajn, chodili sme na vychádzky a kreslili krajinky, u nej v ateliéri zasa zátišia... Prijali ma, navyše práve vtedy na ŠUP-ke otvorili neveľkú samostatnú triedu porovnateľnú s gymnáziami, kde sme popri hlavných výtvarných predmetoch a dejinách umenia získali aj kvalitné všeobecné vzdelanie. Mnohí z nás šli odtiaľ

na vysoké školy. Z výtvarníkov boli našimi pedagógmi známi umelci Peter Romaňák, Rudolf Fila a Rudolf Krivoš. Po skončení som sa hneď dostala na Vysokú školu výtvarných umení, kde som bola u profesora Mudrocha.

Takže vlastne – cesta k maľovaniu bez prekážok?

No, nie celkom. Ešte v období na priemyslovke mi zomrel otec a pre matku boli tri študujúce deti zrazu priveľkou záťažou, na financovaní ďalšieho vzdelávania sme sa museli podieľať sami. V mojom prípade aj preto, lebo som mala „túlavé topánky“. Po bratislavskej som si vyskúšala pražskú výtvarnú akadémiu, a potom som sa na jednom študentskom zájazde pokúsila dostať na štúdiá aj do Viedne. Zaplatila som si ho z honorárov za knižné ilustrácie pre Mladé letá... A podarilo sa mi to! Vo Viedni som zasa chodila opatrovať deti, neskôr som

Akademická maliarka Ivica Krošláková pri svojom obraze Ukrižovanie, 2013, akryl na plátne

sprevádzala po meste slovenských a českých turistov... Tam som výtvarné štúdium aj ukončila. Vlastne, keď som po skončení prežívala krízu, kde sa ako výtvarníčka vôbec užijím, na rok som šla ešte na postgraduálne štúdium ku skvelému prof. Vychodilovi na scénické výtvarníctvo. Aby som sa prípadne mohla zamestnať niekde v divadle.

Vždy keď som sa stretla s vašimi obrazmi, kládla som si v duchu otázku, kto vám pomohol zbaviť sa tradičnej závislosti od zobrazovania sveta naokolo a v zhode s vašimi vnútornými predpokladmi odrážať čosi celkom iné, osobné – vaše pocity, vnemy, nálad, slovom, vnútorné reakcie na okolitý svet.

Jednoznačne Fila, Rudolf Fila. Bol to nielen výborný výtvarník, ale aj mysliteľ. Dal mi veľmi veľa nielen z výtvarnej, ale aj z filozofickej stránky. Vždy ma nabádal, aby som kládla dôraz na kompozíciu, aby som ju študovala, skúmala, a to v jednotlivých historických etapách. Aj som sa o ňu vo vlastnej práci vždy usilovala. Hoci ma na ŠUP-ke učil len dva roky, jeho vplyv na mňa je zásadný a celoživotný. A viem, že svojím zanieteným pedagogickým prístupom ovplyvnil veľké množstvo študentov.

Podľa výtvarnej kritiky je dôležitým

Emblém nad vstupom do Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb na Kramároch je jeho oficiálny grafický znak využívaný aj ako grafický dizajn

činiteľom vašej tvorby sloboda. Ako ju vnímate osobne? Čím je pre vás?

Pre mňa je sloboda to najdôležitejšie v tvorbe, čo mám. Znamená pre mňa možnosť vypovedať to, čo cítim, nebrániť sa tomu, čo je vo mne. Preto si ju tak chránim. Nikdy som nedokázala robiť veci na objednávku. Aj mi to niekedy spôsobovalo problémy, napríklad pri tvorbe pre architektúru, ale nedokázala som sa prispôbiť. Sama som si vždy vyberala, čím sa budem inšpirovať. Povieť „abstraktný obraz“, ale mnohokrát som sa inšpirovala napríklad aj prírodou. Maľovala som trebárs kaluže alebo popukanú zem... to je obraz, ornament! Inokedy zasa skúmam kombinácie maľby s rozličnými materiálmi – s textilom, papierom, rozličnými fóliami či povrázkami. Preto sú mnohé moje obrazy vlastne trojrozmerné, plastické.

Na vašom maliarskom prejave sa mi zdá vzrušujúce, že vďaka svojej nefigurativnosti v každom divákovi vyvolá odlišnú reakciu. Lebo váš obraz sa za každým konfrontuje s odlišnou osobnosťou...

Je to normálne. Veď nielen abstraktný obraz, aj realistický portrét či obraz od stredovekého majstra môže vyvolať v človeku spomienky, ktoré so zobrazeným nijako nesúvisia, a tie sú predsa u každého iné. Ľudia, ktorí majú doma môj obraz, po čase povedia, že tam vidia najnovšie aj nejaké nové veci. Tak ako sa nám to stáva v prírode.

Možno tam kdesi pramení istá tajuplnosť vašich diel, ktorú si všimli aj recenzenti. V tej náznakovosti, v tom, že len napovedáte, ale necháte na diváka, aby si výsledný dojem už dopovedal sám...

A ten výsledný dojem sa môže meniť aj v čase. Ja sama, keď po rokoch vidím niektoré moje staršie dielo, s prekvapením zisťujem, že vo mne vyvoláva nové dojmy.

Aj názvy vašich diel provokujú k úvahám. Ako ich vymýšľate? Prípadne si naladenie, v akom sa obraz zrodil?

Sám obraz mi zväčša napovie, ako ho po-

menovať. Nie hneď, až postupne to vypláva na povrch. Dávam prednosť poetickým názvom alebo porovnávam... Niečo je ľudom bližšie, niečo ich možno prekvapí.

Ktoré z vašich zahraničných kontaktov si najviac ceníte? Podľa intenzity pravdepodobne tie francúzske, ktoré vám priniesli aj najviac ocenení, či nie?

Vo Francúzsku som už dlho členom prastarého združenia Jesenný salón (Salon d'Automne), kde kedysi vystavoval ešte Picasso... Stretla som sa kedysi s človekom, ktorý mal na starosti Československo v Jesennom salóne, a on ma tam odporučil. Má to tú výhodu, že každý rok môžem

Objavenie, 2017, fotoplátňo, akryl, kombinovaná technika

vystavovať spolu s nimi (keď sa mi podarí prepraviť do Paríža nové veci, prípadne aj sama vycestovať). Nemusím zdôrazňovať, že to aj dosť stojí, len občas sa mi pošťastilo získať podporu na túto aktivitu. Na tie výstavy chodievajú francúzski galleristi aj odinakiaľ, hodnotia, čo sa tam objaví, a ak sa im niečo páči, pozývajú autora vystavovať na ich vlastné výstavy alebo zúčastniť sa na sympóziu. Našincovi tak otvárajú „dvere do sveta“. Rovnako dôležitá je pre mňa aj skupina Intakt, rakúske medzinárodné združenie žien maliarov, ktoré má vyše štyridsať

Plastická stena v zasadacej sále Národného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch, drevo, 1989

rokov. Patrím už k najstarším členkám. Prostredníctvom tohto združenia som sa takisto dostala do mnohých krajín, kam vzali aj moje práce. Na revanš som potom pripravila výstavu pre členky skupiny Intakt u nás.

Spomínali ste aj svoje pôsobenie v domácej galérii Gerulata.

Áno, posledné štyri roky jej existencie som ju viedla. Bola to galéria, ktorá patrila rovnomennému združeniu vynikajúcich maliarov a sochárov, odkedy sa nám rozpadol výtvarnícky zväz. Bola to duchovne spriaznená skupina, v ktorej sme výborne spolu vychádzali. Najprv sme vystavovali v nepoužívanom starom kostole v Rusovciach, potom sa našiel podzemný priestor v centre, na Hurbanovom námestí. Viacerí sme mali zahraničné kontakty, tak sme tiež robili výmenné výstavy – hádam sto ich za tie roky bolo. Nakoniec nám ten suterénny priestor vzali, lebo sme nemali na vysoké nájomné...

Výtvarná recenzentka Xénia Lettrichová zaznamenala v jednom zo svojich textov vaše slová, že i vo vyššom veku stále máte chuť tvoriť, lebo vás to vnútorne naplňa. Chceme sa spýtať, či to ešte vždy platí.

Platí, platí. Keby som už nemala chuť tvoriť, zbalila by som ateliér, a koniec. (Pravda, neviem, čo by som potom doma robila.) Navyše sú veci, ktoré ma v práci naďalej podporujú. Celý život som napríklad cítila podporu rodiny, priateľov... S manželom, architektom Viktorom Šišolákom sme sa vždy radili pri tvorivých problémoch, neraz sme aj spolupracovali. A to stále pretrvávajú. Pre rad zdravotníckych stavieb som vytvorila výtvarné diela do niektorého z hlavných interiérov. Robila som aj s kótom, mám za sebou keramické práce, tkané gobelíny... Napokon, veď aj v obrazoch rada kombinujem materiály. Je pravda, že v manželstve dvoch tvorivých ľudí to sem-tam aj zaískri, ale pribuzná pracovná náplň vzťah určite obohacuje.

*Zhovárata sa Viera Vojtková
Snímky archív I. K.*

Sad, nástenná kompozícia vo vstupnej hale Nemocnice s poliklinikou v Rožňave, drevo, 1977, interiér Ing. arch. Viktor Šišolák

Koncertnú sezónu otvorili Malina Brothers

23. januára sme v Stredisku kultúry otvorili ďalší ročník Koncertov na želanie, zameraných na folkovú, country a bluegrassovú scénu. Súrodencov Malinových – Luboša (banjo), Pavla (gitara) a Josefa (husle) – doplnil pred ôsmimi rokmi hráč na kontrabase Pavel Peroutka, aby spoločne vytvorili Malina Brothers. Vo svojom žánri sú všetci muzikanti považovaní za absolútnu špičku, spolupracovali popri iných s Robertom Křestanom, Pavlom Bobkom, Věrou Martinovou, Charliem McCoyem a podieľali sa na mnohých dôležitých umeleckých projektoch. Absolvovali úspešné turné po USA, vydali dve radové CD a v rámci prebiehajúceho turné po Čechách a Slovensku predstavujú svoj najnovší album. K jeho príprave prizvali speváčku s česko-španielskymi koreňmi Kateřinu Garcíu, jednu z najvýraznejších osobností írského spevu u nás.

Bratislavské publikum s nadšením prijalo niekoľko ukážok z novej platne a vychutnalo si aj skladby zo staršieho obdobia.

„Natačali sme na chalupe v Jizerských horách. Inšpiratívne prostredie a pohoda pri nahrávaní sa premieta do jeho znenia a dúfame, že to poslucháči pocítia,“ povedal banjista Luboš Malina.

Dodajme, že koncert Malina Brothers

patril v rámci cyklu k tomu najlepšiemu, čo sme mali možnosť vidieť a počuť. Skalní fanúšikovia folk & country scény, ktorá má v Novom Meste závideniahodnú tradíciu, si lepší štart nového ročníka ťažko mohli predstaviť. Text a snímka Jana Škutková

Na kus reči prišli výnimoční muzikanti

V prvej tohtoročnej talkshow Na kus reči s Jozefom Banášom sa 6. februára v Stredisku kultúry zišla celá plejáda zaujímavých hostí. Speváčka Brigita Szeličová sa v hudobnom svete pohybuje už 30 rokov, mnohí diváci ju spoznali ako finalistku talentovej súťaže X Factor. Počas večera pokrstila svoj nový album Duets, na príprave ktorého spolupracovala s jazzovým klaviristom a skladateľom Ľubošom Šrámeckom. Duety si na

ňom zaspievala s Cigánskymi diablami, Anitou Soul, Karolom Csinom, Richardom Csinom, Robom Opatovským, Igorom Kmetom, Rakbom, či Fredym Ayisi. Prijemnú atmosféru krstu podporili spolupracovníci a hudobní priatelia Marcel Buntaj, Richard Csino, Matej Korbelič, Nikolaj Nikitin a Milo Suchomel.

V druhej časti večera vypovedal hosťiteľ Jozef Banáš Ernesta a Silviu Šarköziocov. Prezradili čo-to z osobného života, priblížili zákulisie tvorby a porozprávali zážitky z koncertovania Cigánskych diablov v zahraničí. „Osobným šťastím muzikanta je sloboda robiť to, čo má rád,“ vyznal sa cimbalový majster Ernest Šarközi. Na celom svete nadchýňajú Cigánski diabli svojich poslucháčov miešaním žánrov – klasickej a cigánskej hudby. „Najvzdelanejšie hudobné publikum sme stretli v Južnej Kórei, najinteligentnejšie asi v Nemecku, mimoriadne zaujímavé boli vystúpenia v Číne. No aj Slováci majú radi kvalitu a vedia ju oceniť,“ priblížila svoje pocity z vystúpení manželka a vynikajúca violončelistka Silvia.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Chystáte sa maľovať, stavať alebo rekonštruovať?

Váš Dom farieb & hobby centrum

A viete, že správny výber farieb a vhodný technologický postup vám môže ušetriť aj polovicu nákladov? Najmä ak vám dobrú radu poskytne odborník s dlhoročnými skúsenosťami. Neviete, na koho sa obrátiť? V predajni **Váš Dom farieb & hobby centrum** nájdete profesionálnych predajcov, ktorí zodpovedia každú vašu otázku. Navštívte nás a presvedčte sa na vlastné oči. **Prečo prísť práve k nám?**

- ✓ milý a ochotný personál s odbornými znalosťami nájde pre vás najvhodnejšie riešenie
- ✓ mnohé výrobky máme až o 30 – 50 % lacnejšie ako obchodné centrá. Načo platiť inde viac, ak na jednom mieste nájdete optimálnu ponuku?
- ✓ ku každému nákupu nad 49 eur dostanete osviežujúci darček

Pri maľovaní alebo rekonštrukcii sa oplatí spoľahnúť sa na odborníkov a dlhé roky sa tešiť z úspechu!

Tel.: + 421 2 446 45 111, Pri Bielom kríži 8 (oproti Palme), Bratislava, www.vasdomfarieb.sk

POŠLI TO DÁL...

Zimný štadión Ondreja Nepelu sa 25. januára zaplnil fanúšikmi 41-násobného Zlatého slávika. Karel Gott vystúpil na jedinom a beznádejne vypredanom bratislavskom koncerte pod názvom Pošli to dál so svojimi hosťami a hudobným sprievodom skupiny Boom!Band. Vašo Patejdl, Marika Gombitová, Paľo Habera a Jožo Ráž si zapievali popri vlastných piesňach duety s legendou českej a slovenskej populárnej hudby. „Pieseň *Když muž se ženou snídá* som pôvodne napísal pre seba, no nakoniec som sa rozhodol darovať ju maestrovi,“ zaspomínal si Paľo Habera. Premiéru pred veľkým publikom si vyskúšali Gottove dcéry. Charlotte Ella s Bratislavským detským zborom zažiarila s piesňou *Over The Rainbow*, mladšia Nelly Sofia predviedla svoj tanečný talent.

S nadšenými divákmi sa spevák so zlatým hlasom rozlúčil piesňou *Lady Carneval* a prídavkom *Ráno jedu dál*. „Určite sa ešte stretneme, najneskôr na koncerte pri príležitosti mojich 90. narodenín,“ zavtipkoval.

Text a snímka Jana Plevová

Domáci miláčikovia, ako ich nepoznáte

Už ôsmykrát zavítali v sobotu 13. januára do Strediska kultúry na Vajnorskej ulici hraví, zvedaví a vytrvalí domáci maznáčikovia, aby si zmerali sily na VIII. ročníku celoslovenskej olympiády fretiek. Tú pripravilo stredisko v spolupráci so Slovenským klubom chovateľov fretiek. Olympiáda bola tradične sprevádzaná prednáškami o chove a zdraví týchto vytrvalcov.

Na medzinárodnom podujatí sa zišli vášniví chovatelia zo Slovenska, Českej republiky aj Maďarska. Súťažiaci fretky súperili vo viacerých disciplínach, ktoré preverili nielen ich rýchlosť, ale aj bystrosť či vynaliezavosť.

Vratko Sirági, snímka Silvia Havalová

Rozprávková ríša na ľade

V sobotu 27. januára sa na Zimnom štadióne Ondreja Nepelu novomestské deti

zmenili na princeznú, zvieratká, pirátov, šašov či superhrdinov. Celé dopoludnie sa tancovalo, zabávalo a súťažilo. Venovali sa im profesionálni lektori zo školy korčuľovania Jumping Joe, ktorí dodali odvahu aj tým menej zdatným. Zo súťaže o najlepšiu masku si niekoľko detí odnieslo hodnotné vecné ceny a sladkej odmeny sa v závere zábavného podujatia dočkali všetci malí korčuľari. Za najoriginálnejšiu porotu vyhlásila rodinnú masku 6-ročného „tankistu“ Mareka, ktorého sprevádzali otec ako pilot lietadla a mamička ako vodička auta.

Vratko Sirági, snímka Jana Plevová

Farský ples už po 11. raz

Zúčastnil som sa už na niekoľkých farských plesoch, a hoci sám nie som tanečník, mám rád tieto akcie. Prečo? Pretože farské plesy, konkrétne teraz tento náš, z farnosti Teplická, ponúkol viac ako iba tanec a zábavu. Spoločenstvo farníkov aj nefarníkov vytvorilo vynikajúcu, priateľskú atmosféru, kde sa človek mohol nielen zabaviť, ale aj porozprávať a spoznať ľudí inak ako z lavíc kostola.

Peter Kizek, kaplán farnosti Kráľovnej rodiny

Nové Mesto vo fotografii

Zaujímavé porovnanie minulosti a súčasnosti našej mestskej časti nám pripravilo 16 členov fotografického krúžku zo Základnej školy na Jeséniovej ulici. Počas januára ste tu mohli nájsť historické snímky najznámejších miest, ako sú YMCA, mlyn Klepáč, Mladá garda, sídlisko Nová doba, Trnavské múro či Zimný štadión Ondreja Nepelu, a zároveň pohľad na ich súčasnú podobu. Mladí autori sa snažili zachytiť premenu v dokumentárnej fotografii, a pokiaľ možno z identického miesta. Výstavu pripravilo občianske združenie Ateliér fantázie, jej realizáciu finančne podporil starosta Rudolf Kusý zo svojho fondu založeného v komunitnej nádrži Bratislava.

(jš), snímka Jana Plevová

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA – NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,
nájdete nás aj na FB:

<https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

4. 3. 2018, nedeľa 14. h

Hravé Nové Mesto – poobedie plné zábavy, hier
a aj výhier pre všetky vekové skupiny

12. 3. 2018, pondelok 19. h

Tri letušky v Paríži – francúzska situačná
komédia o tom, čo sa môže stať, keď si muž
chce užívať výhody ženáča, no do svadby
sa mu príliš nechce. V hlavných úlohách
Viki Ráková, Henrieta Mičková, Richard
Stanke, Ján Dobrík a ďalší

13. 3. 2018, utorok 19. h

Na kus reči s Jozefom Banášom
Hostia: Marika Studeničová a Roman
Prihoda, hudobný hosť Pavol Drapák

16. 3. 2018, piatok 19. h

**COUNTRY & WESTERN SALOON vo FOLKLÓR
štýle** – country band s Andrejom Hlinkom
COUNTRYFIED, stepárska skupina STEP
BRIDGE, výučba ľudových tancov s lektormi,
ochutnávka bryndzových halušíek
a kapustových strapačiek

23. 3. 2018, piatok 18. h

Kryštálové misy – meditačný, relaxačno-liečivý
koncert na zharmonizovanie tela aj duše

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

21. 3. 2018, streda 14. h

Jar, jar, slnka nám daj – kultúrne podujatie
pre deti zo školských klubov

28. 3. 2018, streda 10. h

Uvítanie novorodencov

28. 3. 2018, streda 15. h

Životné jubileá

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové ČAJE O PIATEJ
o 17. h, živá hudba 60. – 90. rokov,
žrebovanie vstupeniek

3. 3. 2018 **HS SATURN**
10. 3. 2018 **HS MERYTAN (k MDŽ)**
17. 3. 2018 **HS COLOR**
24. 3. 2018 **HS M-CLUB**
31. 3. 2018 **HS FORTUNA**

KLUBOVÉ PODUJATIA

Každý pondelok 17.45 h a každý utorok
17. h a 19 h **Joga**

Každý pondelok 16.30 h a každú stredu 17. h
Pilates

Každý pondelok 18. h

Sahadža joga – ako sa zbaviť stresu –
začiatocníci, vstup voľný

8. 3. 2018, štvrtok 16. h

Klub Patchwork

15. 3. 2018, štvrtok 16. h

Klub priateľov opery

21. 3. 2018, streda 14. h

Informačné centrum zdravia – pre záujemcov
o zdravú výživu

21. 3. 2018, streda 18. h

Dobrodruh – stretnutie klubu cestovateľov

27. 3. 2018, utorok 17. h

Bratislavský včelársky spolok – stretnutie členov
a záujemcov o odborné poradenstvo

VÝSTAVY

6. 3. až 17. 3. 2018

Výstava umeleckých prác detí z výtvarnej školy

20. 3. až 13. 4. 2018

Môj svet – autorská výstava maliarky Oksany
Jágerovej, ktorej tvorba sa odvíja od vrúcneho
vnímania a chápania prírody

Návštevný čas výstav: pondelok – piatok 14. h –
18. h, v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

3. 3. 2018, sobota od 8. h – 12. h

Medzinárodné VSZ mincí, pohľadníc,
bankoviek, odznakov, vyznamenaní, etikiet,
filatélie, plagátov, kníh, gramoplatní a pod.

10. 3. 2018, sobota od 8. h – 12. h

VSZ elektro, domácich, rybárskych a foto
potrieb, hudobných nástrojov, železničných,
automobilových, leteckých modelov a pod.

Predpredaj vstupeniek: streda 16. h – 19. h
a jednu hodinu pred podujatím v SK BNM
Vajnorská 21, tel.: 02/44 37 37 63.

Zmena programu vyhradená.

Blížšie informácie na tel. č.: 02/44 37 37 60

Ponúkame pre základné a stredné školy
kultúrno-spoločenské a výchovno-vzdelávacie
podujatia, tel.: 0903/929 244, 02/44 37 37 82

Prenájom priestorov na semináre, spoločenské
akcie, prezentácie, tel. 0904/691 507,
02/44 37 37 82

Výroba reklamy od vizitiek po transparenty –
vrátane grafických návrhov
za **VÝHODNÉ CENY**, tel. 02/44 37 25 12

DOM KULTÚRY KRAMÁRE

Stromová 18

tel.: 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk,

e-mail: dkkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE DETI

17. 3. 2018, sobota 16. h – 17. h

„Zajkov veľkonočný príbeh“ – divadelné
predstavenie v podaní divadla Makile

Podujatia pre pozvaných

28. 3. 2018, streda 8. h – 13. h

„Novomestský škvránok“ – spevácka súťaž
žiakov základných škôl

KLUBOVÉ PODUJATIA

7. a 21. 3. 2018, streda 16.30 h – 18.30 h

Klub Venuša – klubové stretnutie Ligy proti
rakovine

VÝMENNÉ STRETNUTIE

24. 3. 2018, sobota 9. h – 12. h

Rodinné centrum Kramárik – výmenné
stretnutie detského a tehotenského
oblečenia

Služby – prenájom priestorov na semináre,
spoločenské posedenia, prezentácie

Predaj vstupeniek: pondelok, utorok od 16. h
do 19. h (vždy 2 týždne pred podujatím)
Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia
predstavenia. Zmena programu vyhradená.
Vstupenky nerezervujeme.

Hrajú: Ján Dobrík, Richard Stanke,
Viki Ráková, Ivana Kubáčková,
Henrieta Mičková, Mária Breinerová
Réžia: Eduard Kudláč
Scéna a kostýmy: Eva Kudláčová Rácová
Autor: Marc Camoletti

12. marca 2018 o 19. h

Predpredaj v sieti

ticketportal.sk

Jozef Banáš **Na kus reči**

HOST
Marika Studeničová

Novinárka a spisovateľka

Špeciálny hosť

Roman Prihoda

muž, ktorý schudol za rok 100 kg

HUDOBNÝ HOST
Pavol Drapák

13. 3. 2018 o 19. h

VINCENTINA o.z. meditačno – relaxačný koncert HallTyr a ALICA

Kryštálové misy

www.svetforgonilov.sk

23. 3. 2018 o 18. h

**Country & western saloon
vo folklór štýle**

16. marca 2018

piatok 19. - 01. h

Tradičné stretnutie
nielen priaznivcov
country hudby
a tancov